

INSTITUT ZA ZDRAVLJE I SIGURNOST HRANE

Fra Ivana Jukića 2, 72000 Zenica, Bosna i Hercegovina
tel.+38732 448 001 / fax.+38732 448 000
www.inz.ba / info@inz.ba / IDB 421890049000

Broj protokola:02-1700/17
Datum:21.07.2017

BILTEN

SLUŽBE ZA ZDRAVSTVENU EKOLOGIJU I HIGIJENU

ZA MJESEC JUNI 2017. GODINE

O ZDRAVSTVENOJ ISPRAVNOSTI NAMIRNICA, VODE ZA PIĆE, SANITACIJI OBJEKATA, HIGIJENI USLUŽIVANJA
I KOMUNALNOJ HIGIJENI

GODINA XXI BROJ VI/17, ZENICA, 21.07.2017. god. direktor: Prim.dr. Senad Huseinagić
Analiza i interpretacija podataka, načelnik Službe: prof.dr.sc.Smajil Durmišević, prim.dr.med.spec

ŽIVOTNE NAMIRNICE, VODA, SANITACIJA OBJEKATA I HIGIJENA USLUŽIVANJA

Priprema i statistička obrada: Melita Lelić, BA

U mjesecu junu, za područje ZE-DO kantona, na osnovu analiza Instituta za zdravlje i sigurnost hrane, zdravstveno neispravnih uzoraka namirnica na mikrobiološku analizu je bilo **5,2%**, što predstavlja poboljšanje stanja mikrobiološke ispravnosti namirnica u odnosu na prošli mjesec; zdravstveno neispravnih uzoraka vode za piće na mikrobiološku analizu iz gradskih vodovoda je bilo **3%** (**Olovo, Zavidovići i Tešanj**), što je poboljšanje stanja mikrobiološke ispravnosti uzoraka gradskim vodovodima u odnosu na prošli mjesec; dok je iz ostalih vodnih objekata bilo **68,6%** mikrobiološki neispravnih uzoraka vode za piće, što predstavlja blago pogoršanje stanja mikrobiološkog kvaliteta vode iz lokalnih vodnih objekata, u skladu sa stanjem okoliša, vodnih objekata i meteorološkoj situaciji. Pozitivnih briseva iz područja higijene je bilo **3,86%**, što je znak poboljšanja sanitacije i higijene usluživanja u objektima.

Neispravnih uzoraka namirnica na standardnu fiziko-hemijsku analizu **nije** bilo, što predstavlja isto stanje mikrobiološke ispravnosti namirnica u odnosu na prošli mjesec, ali je i dalje prisutan zadovoljavajući trend održavanja standardne zdravstvene ispravnosti namirnica sa ovoga aspekta. Neispravnih uzoraka vode za piće na fiziko-hemijsku analizu je bilo **3,3%** (**Breza i Zavidovići**), što predstavlja poboljšanje stanja hemijskog kvaliteta vode u gradskim vodovodima u odnosu na prošli mjesec, dok je neispravnih uzoraka vode za piće na fiziko-hemijsku analizu iz drugih vodnih objekata bilo **18,6%**, što predstavlja poboljšanje stanja u odnosu na prošli mjesec, ali i stanje održavanja visokog procenta neispravnih uzoraka i nezadovoljavajućeg hemijskog kvaliteta vode u ovim objektima, sa prisutnim trendom promjenjivog hemijskog kvaliteta vode za piće iz lokalnih vodnih objekata, shodno stepenu zagađenosti okoliša na slivnim područjima, sanitarno-tehničkom stanju vodnih objekata, meteorološkim uslovima i nedovoljnoj kontroli kvaliteta vode za piće, sa preporukom za urgentno uvezivanje ovog nadzora u sistem.

U ovom mjesecu su dostavljeni uzorci namirnica na mikrobiološku analizu iz svih općina. **J.P.VIK Zenica je dostavio mjesečni izvještaj o broju uzetih uzoraka i rezultatima analiza u internoj kontroli mikrobiološkog i hemijskog kvaliteta vode za piće za juni.**

ZRAK: Rezultate mjerenja zagađenosti zraka SO₂ i lebdećim česticama, za juni mjesec, na području grada Zenice, Institutu je dostavio Metalurški institut «Kemal Kapetanović». Koncentracije su mjerene na tri mjerna mjesta:

Parametar :	µg/m ³	Institut	Crkvice	Tetovo
SO ₂	Prosječna mj. konc.	49	71	139
	Max. mj.koncentracija	111 (06.06.'17.)	276 (16.06.'17.)	543 (12.06.'17.)
LČ	Prosječna mj. konc.	57	...	114
	Max. koncentracija	94 (14.06.'17.)		295 (04.06.'17.)

U **junu** mjesecu 2017. godine zabilježena je dnevna prosječna koncentracija SO₂ iznad **125 µg/m³** zraka: na mjernom mjestu „Institut“ **0 dana**, na mjernom mjestu „Tetovo“ **7 dana**, na mjernom mjestu „Crkvice“ **5 dana** (**Dozvoljena prekoračenja su 3 dana u godini!**). Dnevne koncentracije lebdećih čestica **nisu prelazile 250 µg/m³** na mjernom mjestu „Institut“ a na mjernom mjestu „Tetovo“ **su prelazile 10 dana**. **Nije dozvoljeno da dnevna koncentracija ukupnih lebdećih čestica od 250 µg/m³ bude prekoračena u toku kalendarske godine.** U junu 2017. godine zabilježeno je **smanjenje** prosječnih dnevnih koncentracija SO₂, na mjernoj stanici „Institut“ za **31%**, a povećanje na mjernim mjestima „Crkvice“ za **24,6%**, a na mjernom mjestu „Tetovo“ za **40,4%**, u odnosu na maj 2017. godine. Zabilježeno je **smanjenje** maksimalnih dnevnih koncentracija SO₂ na mjernoj stanici: „Crkvice“ za **8,6%** i na mjernom mjestu „Institut“ za **70,5%**, a na mjernom mjestu „Tetovo“ **povećanje** za **41%** u odnosu na maj 2017. godine. Izmjerene su **smanjene** vrijednosti prosječnih koncentracija ukupnih lebdećih čestica na mjernoj stanici: „Institut“ za **9,5%** i „Tetovo“ za **13%** u odnosu na maj 2017. godine. Izmjereno je **smanjenje** maksimalnih vrijednosti lebdećih čestica na mjernoj stanici: „Institut“ za **36,5%** a na mjernom mjestu „Tetovo“ **povećanje** za **27,7%**, u odnosu na maj 2017.godine. Uočava se **trend smanjenja** prosječnih koncentracija SO₂ na mjernim mjestima „Crkvice“ i „Tetovo“, kao i **smanjenja** prosječnih vrijednosti ukupnih lebdećih čestica na mjernim mjestima „Institut“ i „Tetovo“. Uočava se **trend smanjenja** maksimalnih vrijednosti koncentracija SO₂ na mjernim mjestima „Crkvice“ i „Institut“ a **trend povećanja** na mjernom mjestu „Tetovo“, kao i **trend smanjenja** maksimalnih dnevnih koncentracija lebdećih čestica na mjernom mjestu „Institut“ a **povećanja** na mjernom mjestu „Tetovo“ u odnosu na prošli mjesec.

Obzirom na vremenski period porastom temperatura zraka, apelujemo da se saniraju i drže pod kontrolom sve rizične ekološke tačke u gradskim, prigradskim i seoskim naseljima, te izdvojenim civilnim i vojnim objektima, naročito da se redovno vrši sanacija, dezinfekcija i dezinskekcija nakupina smeća, **opasnog medicinskog otpada**, nakupina **klaoničkih** otpadaka, nekontrolisanih izljeva fekalnih i drugih otpadnih voda, itd. Treba redovno kontrolisati sisteme dezinfekcije vode i nivo rezidualnog hlora na krajnjim tačkama vodovodne mreže i u bazenima za kupanje, držeći ga na nivou **0,3 do 0,5 mg/L vode**.

Zbog realne opasnosti od ozljeda, naročito djece, i prenosa **smrtonosnog bjesnila**, apelujemo na **što hitnije** poduzimanje adekvatnih veterinarskih i administrativnih mjera, u cilju **higijenski i etički prihvatljivog uklanjanja** napuštenih životinja, pasa i mačaka lualica, sa javnih površina, preferirajući otvaranje azila za smještaj i udomljavanje napuštenih životinja, u duhu humanosti i civilizacijskih dostignuća.

